

نقش مؤلفه‌های فضیلت زناشویی در پیش‌بینی شادکامی و رضایت زناشویی مردان و زنان متأهل شهر تهران

سیده فاطمه موسوی*

دانشیار گروه روان‌شناسی پژوهشکده زنان دانشگاه الزهراء(س)، تهران، ایران

چکیده

پژوهش حاضر با هدف مطالعه نقش فضیلت‌های زناشویی در پیش‌بینی شادکامی و رضایت زناشویی زنان و مردان متأهل شهر تهران انجام شد. برای گردآوری و تحلیل اطلاعات از راهبرد پژوهش توصیفی و همبستگی استفاده شد. به این منظور تعداد ۱۵۴ زن و ۱۴۴ مرد متأهل از مناطق جنوب، شمال، مرکز، شرق و غرب شهر تهران به روش نمونه‌گیری در دسترس برای شرکت در پژوهش انتخاب شدند و مقیاس محقق‌ساخته فضیلت‌های زناشویی، فرم کوتاه مقیاس شادکامی و مقیاس سنجش از رابطه هندریک را تکمیل کردند. داده‌ها با روش همبستگی و رگرسیون گام‌به‌گام تجزیه و تحلیل شدند. نتایج پژوهش نشان داد بین همه خرده‌فضیلت‌های زناشویی با شادکامی و رضایت از رابطه در زنان و مردان متأهل همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد. نتایج همچنین نشان داد که دو فضیلت انصاف و صداقت بیش‌ترین سهم را در پیش‌بینی رضایت زناشویی و دو فضیلت صداقت و قدردانی و حق‌شناسی بیش‌ترین سهم را در پیش‌بینی شادکامی در زنان و مردان متأهل دارد. برخورداری از صفات شخصیتی مثبت و کسب فضیلت‌های اخلاقی پیش‌بین مهمی برای رضایت و شادکامی زوجین محسوب می‌شود.

واژگان کلیدی

فضیلت زناشویی؛ شادکامی؛ رضایت زناشویی

* نویسنده مسئول f.mousavi@alzahra.ac.ir

این مقاله، در راستای برنامه هسته پژوهشی نویسنده تحت عنوان «روانشناسی مثبت‌نگر خانواده‌محور» مصوب معاونت پژوهشی دانشگاه الزهراء است.

تاریخ ارسال: ۱۳۹۷-۱-۲۴

تاریخ پذیرش: ۱۳۹۷-۹-۲۵

DOI: 10.22051/jwsps.2019.8074.1706

مقدمه و بیان مسأله

ازدواج منشاء ایجاد چرخه زندگی خانوادگی است (وارینگ^۱، ۲۰۱۳) و روابط زناشویی سالم و ماندگار، حاکی از یک نظام جهت‌مند و نظامی از باورهای به اشتراک گذاشته شده است (کانگ و جاسوال^۲، ۲۰۰۹). ازدواج به مثابه قراردادی از رابطه تعهدآمیز و بادوام، نیازمند برخورداری زوجین از صفات پایدار مثبت شخصیتی است که در حین بروز تعارضات زناشویی، ضامن پایداری و استمرار روابط به شمار می‌رود. از نظر هاکینز، فائورز، کارول و یانگ^۳ (۲۰۰۷) این صفات مثبت شخصیتی تحت عنوان فضیلت‌ها ضامن یک ازدواج پایدار و مثبت است. فائورز (۲۰۰۰) ازدواج را رابطه‌ای شامل مشارکت در وصول به اهداف زوجی می‌داند که به واسطه فضیلت‌هایی چون دوستی، سخاوت، عدالت و وفاداری پرورش می‌یابد، از این رو، ازدواج رابطه‌ای دربرگیرنده بهزیستی شخص دیگر می‌شود که آن را مبدل به یک تجربه ذاتاً اخلاقی کرده و فرد را در پی یافتن مفهوم خوشبختی در کنار جفتی همسان به تکاپو وامی‌دارد. مفهوم خوشبختی زناشویی با مفاهیم بسیاری چون رضایت از ازدواج و شادکامی درهم می‌آمیزد. شادکامی به خوشبختی ذهنی شامل انواع ارزشیابی‌هایی اشاره می‌کند که فرد از خود و زندگی‌اش دارد (داینر^۴، ۲۰۰۶). فریچ^۵ (۱۹۹۸) خوشبختی و شادکامی را «میزان دستیابی به اهداف، نیازها و آمال مهم زندگی» و عنصر حیاتی تجربه شخصی از مفهوم «معنا در زندگی» تعریف می‌کند که منشأ آن به تعبیر ارسطو در «زندگی خوب»^۶ خلاصه می‌شود (سلیگمن، پارکز و استین^۷، ۲۰۰۴). چارچوب نظری فائورز^۸ (۲۰۰۰) از فضیلت^۹ مبتنی بر مفهوم «زندگی خوب» و برگرفته از مفهوم یونانی آرته عبارت از کمالات و ویژگی‌های برجسته انسانی و

1. Waring
2. Kang and Jaswal
3. Hawkins., Fowers, Carroll and Yang
4. Diener
5. Frisch
6. good life
7. Seligman, Parks and Steen
8. Fowers
9. virtue

هرگونه فرآیند روان‌شناختی است که فرد را وامی‌دارد به‌گونه‌ای فکر و عمل کند که مزایای آن برای خود و جامعه حاصل شود (مک‌کالوف و اسنایدر^۱، ۲۰۰۰). سقراط یک انسان فضیلت‌مند را برخوردار از چهار صفت حکمت، شجاعت، خویشتن‌داری و عدالت می‌داند. در نظریه فضیلت‌گرایی اخلاق اسلامی نیز ارزشمندبودن یک رفتار به ویژگی‌ها و صفات بنیادینی وابسته است که در شخصیت فرد شکل گرفته و انگیزه رفتارهای مستمر تلقی می‌شود. از نظر فارابی، فضایل در دو دسته فضیلت‌های شخصی و فضیلت‌های اجتماعی و از دیدگاه مسکویه در چهار قسم اصلی حکمت، عفت، شجاعت و عدالت جای می‌گیرند و خود منشأ فضیلت‌های فرعی بسیاری چون صبر، سخاوت، قناعت، تعقل، مشورت و مشارکت، صداقت، عشق و مودت و... در نفس انسانی می‌شوند (بهشتی، ابوجعفری و فقیهی، ۱۳۹۳).

در روان‌شناسی مثبت‌گرا طبقاتی از نقاط قوت شخصیتی در قالب عناوین اندیشمندان اخلاق چون حکمت^۲ (درب‌گیرنده وسعت و عمق استثنایی دانش درباره شرایط زندگی و امور انسانی و قضاوت عمیق درباره کاربرد این دانش) (کرامر^۳، ۲۰۰۰)، شجاعت^۴ (پتنام^۵، ۱۹۹۷)، انسانیت^۶ (روابط حمایت‌گرانه، دوستانه و مراقبت‌آمیز با دیگران) (تیلور^۷ و همکاران، ۲۰۰۰)، عدالت^۸ (مبتنی بر توزیع مطابق با شایستگی‌ها و مطابقت با توانایی‌ها و نیازها) (فینکل^۹، ۲۰۰۰)، اعتدال^{۱۰} (مبتنی بر خویشتن‌داری^{۱۱}) و تعالی^{۱۲} (مبتنی بر ابعاد متعالی) ارجح نهاده شده‌اند و برخوردار از یک فرد از شخصیت خوب، مستلزم برخوردار از فضیلت‌های یادشده

-
1. Snyder and McCullough
 2. wisdom
 3. Kramer
 4. courage
 5. Putnam
 6. humanity
 7. Taylor
 8. justice
 9. Finkel
 10. temperance
 11. self-restraint
 12. transcendence

در حد بالاست (پترسون و سلیگمن^۱، ۲۰۰۴).

مفهوم فضیلت‌های زناشویی^۲ با تأکید بر سازه‌های مثبت (سلیگمن و سیکزتمهالی^۳، ۲۰۰۰) توسط فائورز (۱۹۹۸) پایه‌ریزی و به وسیله هاکینز، بلنچارد، فاست و جنگینز^۴ (۲۰۰۷) عملیاتی شد. فائورز (۲۰۰۰) نشان داد که روابط رضایت‌بخش بین همسران به درجه‌ای از نقاط قوت فردی چون سخاوت وابسته‌ست. هاکینز، فاورز، کارول و یانگ (۲۰۰۷) در ارائه مدل فضیلت‌های زناشویی بر سازه‌هایی چون وفاداری، انصاف و فداکاری تأکید کردند. جفریز^۵ (۲۰۰۰) پنج فضیلت احتیاط^۶، اعتدال، ثبات^۷، انصاف و نیکوکاری^۸ را به عنوان مؤلفه‌های عشق کریمانه نام برد. بسیاری از تحقیقات، ارتباط این شایستگی‌ها را با سازگاری (مک‌دونالد، اولسون، لنینگ، گودارد و مارشال^۹، ۲۰۱۸، کاولین^{۱۰}، ۲۰۰۲) و رضایت زناشویی (شلدون، گلیچریست-پتی و لسلی^{۱۱}، ۲۰۱۴) تأیید کردند و مطالعات دیگر بر ارتباط فضیلت‌هایی چون عدم خودخواهی، بردباری، شجاعت، تعالی، ظرفیت بخشودگی و تعهد با صمیمت در ازدواج، دوام زندگی و رضایت زناشویی (والسترین و بلکسلی^{۱۲}، ۱۹۹۵؛ لارنس، براک، بری، لانگر و بروکر^{۱۳}، ۲۰۰۹؛ فینچام^{۱۴}، ۲۰۰۳؛ نواک، اسمیت، لارسن و کرین^{۱۵}، ۲۰۱۸؛ نادری، پورشهریار و شکری، ۱۳۹۴؛ موسوی و دهشیری، ۱۳۹۵)، دل‌بستگی زناشویی و نگرش منفی به روابط فرازناشویی (کاظمیان‌مقدم، مهربانی‌زاده هنرمند، کیامش و حسینیان، ۱۳۹۵؛ حجت‌خواه،

1. Park, Peterson and Seligman
2. marital virtues
3. Seligman and Csikszentmihalyi
4. Hawkins, Blanchard, Fawcett and Jenkins
5. Jeffries
6. prudence
7. fortitude
8. charity
9. McDonald, Olson, Lanning, Goddard and Marshall
10. Caughlin
11. Sheldon, Gilchrist-Petty and Lessley
12. Wallerstein and Blakeslee
13. Lawrence, Brock, Barry, Langer and Bunde
14. Fincham
15. Novak, Smith, Larson and Crane

محمدی و ولدبیگی، ۱۳۹۶؛ اخوی‌ثمرین، نوابی‌نژاد، ثنایی‌ذاکر و اکبری، ۱۳۹۲) صحه گذاردند. مشاهده می‌شود که در مطالعات مختلف رابطه دیگر محوری (توانایی به تعویق انداختن ارضای نیازهای خود به خاطر دیگری)، پذیرش، قدردانی، سخاوت و خردورزی با عشق و سبک دلبستگی ایمن (استیونس^۱، ۲۰۰۵)، کاهش رفتارهای منفی و بهبود رابطه با دیگری (ولدوریت-یوگان، برادنورد و ویل^۲، ۲۰۱۰)، سازگاری روابط زناشویی و کارکرد سالم خانواده (اسنایدر و اسنایدر^۳، ۲۰۰۲؛ هاکینز و همکاران، ۲۰۰۶)؛ و شادکامی (حقیان، صادقی، پناغی و موتابی، ۱۳۹۶؛ مالکی، عابدی و دیاریان، ۱۳۹۵؛ فائوز، ۲۰۰۰) تأیید شده است.

از آنجایی که پژوهش‌های میدانی محدودی به گستره‌ای از سازه‌های اخلاقی (در قالب صفات و فضیلت‌ها) در روابط زناشویی توجه کرده‌اند، این پژوهش درصدد است تا با هدف بررسی رابطه فضیلت‌های زناشویی با رضایت زناشویی و شادکامی در زنان و مردان متأهل شهر تهران به این پرسش پاسخ دهد که آیا بین فضیلت‌های زناشویی با رضایت زناشویی و شادکامی رابطه وجود دارد و فضیلت‌های اخلاقی چه سهمی در پیش‌بینی رضایت زناشویی و شادکامی در رابطه زناشویی دارند؟

از این رو، با عنایت به مطالعات پیشین فرضیه‌های پژوهش عبارت‌اند از:

- ۱ فضیلت‌های زناشویی سهم تعیین‌کننده‌ای در پیش‌بینی رضایت زناشویی زنان و مردان متأهل شهر تهران دارند.
- ۲ فضیلت‌های زناشویی سهم تعیین‌کننده‌ای در پیش‌بینی شادکامی زنان و مردان متأهل شهر تهران دارند.

روش پژوهش

روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی است. شادکامی و رضایت زناشویی متغیرهای ملاک و خرده‌فضیلت‌های زناشویی متغیرهای پیش‌بین محسوب می‌شوند. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه زنان و مردان متأهل ساکن در شهر بودند که با مراجعه به مراکز عمومی

-
1. Stevens
 2. Veldorale-Brogan, Bradford and Vail
 3. Snyder and Schenider

شهر چون میدین، بازارها و مراکز خرید، پارک‌ها، سالن‌های زیبایی و ورزشی واقع در غرب، شرق، جنوب و شمال شهر تهران، با احتساب تعداد متغیرهای پیش‌بین، نمونه‌ای به حجم ۲۹۸ نفر (۱۴۴ مرد و ۱۵۴ زن) به شیوه نمونه‌گیری در دسترس و داوطلبانه انتخاب شدند که میانگین و انحراف استاندارد سنی $37/53 \pm 7/53$ در دامنه سنی ۲۴-۵۰ سال، میانگین و انحراف استاندارد طول مدت ازدواج $10/87 \pm 15/78$ و میانگین و انحراف استاندارد سن ازدواج آن‌ها $23/87 \pm 5/18$ بود.

مقیاس فضیلت‌های زناشویی: این مقیاس محقق ساخته در چهار مرحله پیمایشی، آرشیوی، پایلوت و اجرای نهایی بر روی ۲۹۸ زن و مرد متأهل در ۵۷ گویه به منظور ارزیابی فضیلت‌ها در ۴ فضیلت عمده و ۱۶ خرده‌فضیلت شامل حکمت و خرد (تفکر باز و قضاوت سنجیده، دوراندیشی و احتیاط)، عدالت (انصاف، وفاداری، مشارکت و مشورت، بخشودگی، صداقت، عشق و همدلی، فداکاری، قدردانی و حق‌شناسی)، شجاعت (مسئولیت‌پذیری، بردباری، غیرت) و اعتدال (خویشتن‌داری (عفت)، قناعت، سخاوت) در رابطه زناشویی در طیف لیکرت ۶ درجه‌ای از کاملاً مخالفم (۱) تا کاملاً موافقم (۶) ساخته شد. در پژوهش حاضر پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ $0/91$ به دست آمد. روایی همگرای این مقیاس با بهزیستی روانی $0/32$ و روایی واگرایی آن با مقیاس دلزدگی زناشویی $0/53$ - به دست آمد (موسوی، ۱۳۹۷).

پرسشنامه شادکامی آکسفورد^۱ فرم کوتاه (OHQ-SF): این پرسشنامه را هیلز و آرگایل^۲ (۲۰۰۲) منتشر شده و شامل ۲۹ سؤال با مقیاس پاسخ‌گویی لیکرت ۶ درجه‌ای (کاملاً موافقم تا کاملاً مخالفم) است. همچنین این پرسشنامه دارای یک فرم کوتاه ۸ سؤالی است. پایایی و روایی پرسشنامه در حد مناسبی گزارش شده است (هیلز و آرگایل، ۲۰۰۲). ضریب آلفای کرونباخ و ضریب پایایی بازآزمایی در بین دانشجویان ایرانی، به ترتیب $0/90$ و $0/79$ گزارش شده است (نجفی، دهشیری، دبیری، شیخی و جعفری، ۱۳۹۱). ضریب پایایی این مقیاس در پژوهش حاضر با استفاده از آلفای کرونباخ $0/68$ به دست آمد. در پژوهش دهشیری و موسوی (۱۳۹۳) پایایی آن در جامعه‌ای از زنان و مردان متأهل شهر تهران با استفاده از ضریب آلفای

1. Oxford Happiness Questionnaire
2. Hills and Argyle

کرونباخ ۰/۶۶ به دست آمد. در پژوهش حاضر پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۵۷ به دست آمد.

مقیاس سنجش رضایت از رابطه^۱: این مقیاس به منظور ارزیابی میزان رضایت کلی افراد از رابطه صمیمی و نزدیک توسط هندریک (۱۹۸۸) ساخته شده است و شامل هفت سؤال با طیف پاسخگویی لیکرت پنج درجه‌ای (رضایت کم تا رضایت بالا) است. سؤالات از ۱ - ۵ نمره‌گذاری می‌شود، نمره‌گذاری سؤالات ۴ و ۷ برعکس است. نمره کل (۷ - ۳۵) یا میانگین (۱ - ۵) هر فرد در این مقیاس ۷ سؤالی می‌تواند برای تفسیر میزان رضایت از رابطه استفاده شود. نمرات بالا نشان‌دهنده رضایت بالا و نمرات پایین حاکی از رضایت کم در روابط بین زوجین است. ضرایب همسانی درونی مقیاس در مطالعات مختلف بین ۰/۸۵ - ۰/۹۱ گزارش شده است (هندریک، ۱۹۸۸؛ رنشوا، مک‌نایت، کاسکا و بلیس^۲، ۲۰۱۰) که نشان‌دهنده همسانی بالایی سؤالات مقیاس در اندازه‌گیری رضایت از رابطه است. همسانی درونی این مقیاس در نمونه ایرانی برابر با ۰/۸۸ گزارش شده است، همچنین روایی همگرایی مقیاس با نمرات رضایت زناشویی کانزاس در حد مناسبی گزارش شده است (دهشیری و موسوی، ۱۳۹۵). در پژوهش حاضر پایایی پرسشنامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها در دو بخش توصیفی (میانگین و انحراف استاندارد) و استنباطی (روش همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون گام‌به‌گام) از نرم‌افزار SPSS20 استفاده شد.

-
1. Relationship Assessment scale
 2. Renshaw, McKnight, Caska and Blais

یافته‌های پژوهش

جدول ۱: نتایج ضریب همبستگی مؤلفه‌های فضیلت زناشویی، شادکامی و رضایت زناشویی

فضیلت‌های زناشویی	رضایت زناشویی	شادکامی	میانگین	انحراف استاندارد	حداقل	حداکثر
انصاف	۰/۵۰**	۰/۳۶**	۱۶/۷۹	۴/۳۳	۵	۲۴
بخشودگی	۰/۲۸**	۰/۲۹**	۱۲/۷۴	۲/۹۱	۴	۱۸
بردباری	۰/۲۳**	۰/۲۹**	۱۳/۴۱	۴/۱۸	۳	۲۴
تفکر باز و سنجیده	۰/۲۵**	۰/۳۲**	۱۴/۱۵	۲/۶۱	۶	۱۸
عفت و خویشین‌داری	۰/۱۸**	۰/۱۲*	۱۴/۶۶	۲/۹۲	۳	۱۸
دوراندیشی و احتیاط	۰/۳۶**	۰/۳۲**	۱۳/۴۸	۲/۷۵	۳	۱۸
سخاوت	۰/۳۹**	۰/۳۰**	۲۰/۵۲	۳/۰۲	۹	۲۴
صداقت	۰/۴۸**	۰/۴۲**	۱۵/۴۲	۳/۵۴	۵	۱۸
عشق و همدلی	۰/۴۷**	۰/۳۵**	۲۵/۴۷	۴/۳۲	۴	۳۰
غیرت	۰/۱۸**	۰/۰۳	۱۳/۱۷	۳/۸۴	۳	۱۸
فداکاری	۰/۲۲**	۰/۱۷**	۱۷/۴۸	۳/۲۶	۹	۲۴
قدردانی و حق‌شناسی	۰/۴۳**	۰/۴۲**	۲۰/۵۴	۳/۶	۸	۲۴
قناعت	۰/۱۷**	۰/۱۸**	۱۴/۶۸	۲/۵۳	۶	۱۸
مسئولیت‌پذیری	۰/۰۹	۰/۲۱**	۱۵/۶۴	۲/۳	۳	۱۸
مشارکت و مشورت	۰/۳۹**	۰/۳۰**	۱۸/۹۹	۳/۴۶	۶	۲۴
تعهد و وفاداری	۰/۴۳**	۰/۳۴**	۲۰/۹۵	۳/۴۳	۴	۲۴
میانگین	۲۷/۸	۳۶/۱۲	-	-	-	-
انحراف استاندارد	۶/۳۵	۵/۵	-	-	-	-

**=P<۰/۰۱

*=P<۰/۰۵

جدول ۱ نشان می‌دهد، که بین همه مؤلفه‌های فضیلت زناشویی به جز مسئولیت‌پذیری با رضایت زناشویی همبستگی مثبت و معناداری در سطح ۰/۰۵ وجود دارد، نتایج این جدول همچنین نشان می‌دهد که بین همه خرده‌فضیلت‌های زناشویی جز غیرت با شادکامی در زنان و مردان متأهل رابطه مثبت و معناداری در سطح ۰/۰۵ وجود دارد.

دامنه مقادیر ضریب تحمل^۱ متغیرهای پیش‌بین از ۰/۵۰ - ۱ و دامنه مقادیر عامل تورم واریانس^۲ (VIF) آن‌ها از ۱ - ۱/۹۹ بیان‌کننده تأیید مفروضه عدم هم‌خطی و هم‌خطی چندگانه^۳ است (میرز، گامست و گارینو، ۲۰۰۶). به منظور پیش‌بینی رضایت زناشویی و شادکامی بر اساس فضیلت‌های زناشویی از رگرسیون گام‌به‌گام در جداول ۲ و ۳ استفاده شد.

جدول ۲: نتایج رگرسیون گام به گام برای پیش‌بینی رضایت زناشویی

گام‌ها	پیش‌بینی‌کننده‌ها	R	F	R ²	B	β	t	p
۱	انصاف	۰/۷۳	۹۸/۸۸	۰/۲۵	۰/۷۳	۰/۵۰	۹/۹۴	۰/۰۰۱
۲	انصاف صداقت	۰/۷۵	۷۸/۸۴	۰/۳۴	۰/۵۳ ۰/۸۵	۰/۳۶ ۰/۳۴	۷/۱۷ ۶/۶۵	۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱
۳	انصاف صداقت	۰/۷۷	۵۶/۵۹	۰/۳۶	۰/۴۴ ۰/۸۲	۰/۳۰ ۰/۳۲	۵/۶ ۶/۵	۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱
	دوراندیشی و احتیاط				۰/۳۴	۰/۱۴	۲/۸۷	۰/۰۰۴
	انصاف				۰/۴۵	۰/۳۰	۵/۷۱	۰/۰۰۰
۴	صداقت دوراندیشی و احتیاط	۰/۷۸	۴۵/۷۲	۰/۳۸	۰/۹۱ ۰/۴۳	۰/۳۶ ۰/۱۸	۷/۱۱ ۳/۵۴	۰/۰۰۱ ۰/۰۰۱
	مسئولیت‌پذیری				-۰/۴۰	-۰/۱۴	-۲/۹۴	۰/۰۰۳
	انصاف				۰/۳۷	۰/۲۵	۴/۴۵	۰/۰۰۱
	صداقت				۰/۷۵	۰/۳۰	۵/۳۷	۰/۰۰۱
۵	دوراندیشی	۰/۷۸	۳۸/۷۱	۰/۳۹	۰/۴۱	۰/۱۷	۳/۴	۰/۰۰۱
	مسئولیت‌پذیری				-۰/۴۹	-۰/۱۸	-۳/۵۱	۰/۰۰۱
	عشق و همدلی				۰/۲۴	۰/۱۶	۲/۶۳	۰/۰۰۹
	انصاف				۰/۳۶	۰/۲۴	۴/۳۵	۰/۰۰۱
	صداقت				۰/۷۶	۰/۳۰	۵/۴۱	۰/۰۰۱
۶	دوراندیشی و احتیاط	۰/۷۹	۳۳/۲۳	۰/۴۰	۰/۳۶	۰/۱۵	۳/۰۱	۰/۰۰۳
	مسئولیت‌پذیری				-۰/۵۰	-۰/۱۸	-۳/۵۹	۰/۰۰۰
	عشق و همدلی				۰/۲۱	۰/۱۴	۲/۳	۰/۰۰۲
	بخشودگی				۰/۲۱	۰/۰۹	۱/۹۷	۰/۰۰۴

1. tolerance
2. variance inflation factor
3. multicollinearity

همان‌گونه که در جدول ۲ مشاهده می‌شود، تحلیل رگرسیون (روش گام به گام) در گام اول نشان داد که فضیلت انصاف به تنهایی ۲۵ درصد از واریانس را پیش‌بینی می‌کند [$p < 0/001$ ، $R^2 = 0/25$ ، $F(1, 296) = 98/88$]، در گام دوم، فضیلت صداقت وارد معادله شد که فقط ۹ درصد به واریانس اضافه کرده است [$R^2 = 0/34$ ، $F(2, 295) = 78/84$ ، $p < 0/001$]، در گام سوم، متغیر دوراندیشی و احتیاط با اضافه کردن ۲ درصد به واریانس، همراه دو فضیلت انصاف و صداقت ۳۶ درصد واریانس رضایت زناشویی را تبیین کرده است [$p < 0/004$ ، $R^2 = 0/36$ ، $F(3, 294) = 56/59$]، در گام چهارم، مسئولیت‌پذیری نیز به همراه سه فضیلت دیگر فقط ۲ درصد به واریانس متغیر رضایت زناشویی اضافه کرده است [$p < 0/002$ ، $R^2 = 0/38$ ، $F(4, 293) = 38/71$]، در گام پنجم، فضیلت عشق و همدلی با اضافه کردن ۱ درصد به واریانس متغیر رضایت زناشویی همراه با چهار فضیلت پیشین ۳۹ درصد واریانس رضایت زناشویی را تبیین می‌کند [$p < 0/009$ ، $R^2 = 0/39$ ، $F(5, 293) = 38/71$]، در گام نهایی نیز فضیلت بخشودگی با اضافه کردن یک درصد به واریانس، همراه با پنج فضیلت انصاف، صداقت، دوراندیشی، مسئولیت‌پذیری و عشق و همدلی در مجموع ۴۰ درصد واریانس رضایت زناشویی را در زنان و مردان متأهل پیش‌بینی می‌کند [$p < 0/04$ ، $F(6, 292) = 33/23$]، در کل، نتایج رگرسیون گام‌به‌گام نشان می‌دهد که دو فضیلت پیش‌بین انصاف و صداقت ($\beta = 0/36$ ، $t = 7/17$ ، $p < 0/001$) و صداقت ($\beta = 0/34$ ، $t = 6/65$ ، $p < 0/001$)، بیش‌ترین سهم را در پیش‌بینی رضایت زناشویی دارند.

جدول ۳: نتایج رگرسیون گام به گام برای پیش‌بینی شادکامی

گام‌ها	پیش‌بینی‌کننده‌ها	R	F	R ²	B	β	t	p
۱	صداقت	۰/۴۲	۶۴/۱۸	۰/۱۷	۰/۹۱	۰/۴۲	۸/۰۱	۰/۰۰۱
۲	صداقت	۰/۴۸	۴۶/۰۳	۰/۲۳	۰/۶۱	۰/۲۸	۴/۸۱	۰/۰۰۱
	قدردانی و حق‌شناسی				۰/۴۳	۰/۲۸	۴/۸	۰/۰۰۱
۳	صداقت	/۵۲	۳۷/۸۳	۰/۲۷	۰/۵۹	۰/۲۷	۴/۸	۰/۰۰۱
	قدردانی و حق‌شناسی				۰/۳۷	۰/۲۴	۴/۲۴	۰/۰۰۱
	بردباری				۰/۲۷	۲۰	۴/۰۷	۰/۰۰۱
۴	صداقت	۰/۵۴	۳۰/۷۲	۰/۲۹	۰/۵۴	۰/۲۵	۴/۳۸	۰/۰۰۱
	قدردانی و حق‌شناسی				۰/۳۳	۰/۲۲	۳/۷۹	۰/۰۰۱
	بردباری				۰/۲۳	۰/۱۸	۳/۵۷	۰/۰۰۱
	تفکر باز و سنجیده				۰/۲۹	۰/۱۴	۲/۶۵	۰/۰۰۸

همان‌گونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود، نتایج تحلیل رگرسیون در گام اول نشان داد که فضیلت صداقت به تنهایی ۱۷ درصد از واریانس شادکامی را پیش‌بینی می‌کند [$p < 0/0001$]. در گام دوم، فضیلت قدردانی فقط ۶ درصد به واریانس اضافه کرده است [$R^2 = 0/17, F(1, 296) = 64/18, p < 0/0001$]. در گام سوم، متغیر بردباری با اضافه کردن ۴ درصد به واریانس، همراه دو فضیلت صداقت و قدردانی ۲۷ درصد واریانس شادکامی را تبیین کرده است [$R^2 = 0/23, F(2, 295) = 46/03, p < 0/0001$]. در گام چهارم، نیز تفکر باز و سنجیده به همراه سه فضیلت دیگر فقط ۲ درصد به واریانس متغیر شادکامی اضافه کرده و در مجموع ۲۹ درصد واریانس شادکامی را در زنان و مردان متأهل پیش‌بینی می‌کند [$R^2 = 0/29, F(4, 293) = 30/72, p < 0/004$].

بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش فضیلت‌های زناشویی در پیش‌بینی شادکامی و رضایت زناشویی انجام شد. در تأیید فرضیه اول پژوهش مبنی بر سهم فضیلت‌های زناشویی در پیش‌بینی رضایت زناشویی، نتایج نشان داد که بین همه فضیلت‌های زناشویی با رضایت زناشویی همبستگی مثبت و معناداری وجود دارد، نتایج تحلیل رگرسیون نشان داد فضیلت‌های

انصاف، صداقت، دوران‌دیشی و احتیاط، مسئولیت‌پذیری، عشق و همدلی و بخشودگی قادرند در شش گام رضایت زناشویی را در زنان و مردان متأهل شهر تهران پیش‌بینی کنند. این یافته با نتایج مطالعات فائورز (۲۰۰۰)، هاکینز و همکاران (۲۰۰۷)، مک‌دونالد و همکاران (۲۰۱۸)، شلدون و همکاران (۲۰۱۴)، کاظمیان‌مقدم و همکاران (۱۳۹۵)، موسوی و دهشیری (۱۳۹۵) و هاکینز و همکاران (۲۰۰۶) همسوست. نادری و همکاران (۱۳۹۴) نشان دادند که رضایت زناشویی ریشه در ویژگی‌های درونی و باثبات در زوجین دارد. در تأیید سهم فضیلت انصاف در پیش‌بینی رضایت زناشویی، نتایج پژوهش قبادی، دهقانی، منصور و عباسی (۱۳۹۰) نشان داد میان عدالت ادراک‌شده از نقش‌ها و وظایف زندگی مشترک و رضایت زناشویی رابطه قوی‌تری وجود دارد. در فرهنگ‌های جمع‌گرایی چون ایران، مفهوم برابری یا نیاز هنجاری ترجیح داده می‌شود که تصمیمات مبتنی بر انصاف اتخاذ می‌شود. زمانی که عدالت مبتنی بر توزیع وظایف و نقش‌ها مطابق با شایستگی‌ها یا مطابق با توانایی‌ها و نیازها تعریف شود، می‌بایست برخی استانداردها در اعمال و رفتارهای منصفانه نیز مدنظر قرار گیرد. از این رو، رفتار عادلانه و منصفانه رفتاری فارغ از سوگیری‌های شخصی و دادن فرصت‌های منصفانه به دیگران و در رابطه زناشویی به شکل توزیع منصفانه نقش‌ها و درکی از رفتارها یا احساسات زوجین در موقعیت‌های غیرعادلانه تعریف می‌شود. رعایت انصاف و عدالت موجب رابطه اعتمادآمیز و محور ایجاد صمیمیت در رابطه زناشویی است، بدون درک انصاف در رابطه، انتظار رضایت از فرد طرف رابطه و صمیمیت در رابطه عاری از فایده است؛ از این رو، درک انصاف و برابری در رابطه زوجین رکن اساسی صمیمیت زناشویی و ضامن بقا و تداوم رابطه است.

در تبیین فضیلت صداقت در پیش‌بینی رضایت زناشویی باید گفت صداقت زیرمجموعه فضیلت عدالت به معنای محبت صادقانه - که بر اثر آن، فرد به همه امور مربوط به دوست خود اهتمام می‌ورزد و کارهای نیکو را در حد توان برمی‌گزیند و در حق او انجام می‌دهد - و بازگویی حقیقت و ابراز خود به شیوه‌ای واقعی بدون تردید و تظاهر، با پذیرش مسئولیت احساسات و اعمال خود است، فضیلتی که برآیند آن صمیمیت و رضایت زناشویی است و مستقیماً به خودگشودگی و اعتماد بین زوجین کمک می‌کند (فائورز، ۲۰۰۱). باکستر و دیندیا (۱۹۹۰) صداقت را از جمله راهبردهای سازنده ارتباطی محسوب می‌شود که پیش‌بینی‌کننده رضایت و ثبات

زناشویی گزارش کرده‌اند. خودگشودگی و توانایی به اشتراک‌گذاری خواسته‌ها و نیازهای یکدیگر در محیطی عاری از تهدید و صمیمانه حاصل می‌شود و چرخه‌ای از روابط فزاینده و رشدیابنده را ایجاد می‌کند. در مطالعه جفریز (۲۰۰۰) فضیلت عشق و همدلی به عنوان عشق کریمانه، نقش مهمی در تعاملات مثبت زناشویی و حل سازنده اختلافات زناشویی ایفا می‌کند. از این رو، صفاتی چون صداقت، اعتماد و مسئولیت‌پذیری از جمله ویژگی‌هایی است می‌تواند تضمینی نسبی برای پایایی روابط زوجین فراهم کند. باس^۱ و همکاران (۱۹۹۰) در یک پیمایش بین‌فرهنگی از زنان و مردان درباره ویژگی‌های مطلوب همسر در ۳۷ کشور به فضیلت‌هایی چون عشق، پالایش و پاک‌ی، قابلیت اعتماد، احتیاط و دوراندیشی و تحسین و قدرشناسی به عنوان ویژگی‌های ضروری برای تداوم زندگی زناشویی دست یافتند. موسوی و دهشیری (۱۳۹۵) دریافته‌اند صبر و بردباری، صداقت و عشق و مهرورزی، حُسن خلق، گذشت، وفاداری، درک‌بالا و ویژگی‌های اخلاقی ضروری برای تداوم، قوام و ثبات زندگی زناشویی است.

فائورز (۲۰۰۰) سخاوت زناشویی را شامل سه مؤلفه می‌داند: دیدن بهترین‌ها در شریک زندگی خود، توانایی بخشیدن خطاهای اجتناب‌ناپذیر انسانی و گوش کردن به دیگری. بخشودگی بین‌فردی و خودبخودگی به معنای بخشش خطای دیگران و دادن فرصت جبران به جای انتقام، بخش مهم حل تعارضات زناشویی و از جمله شاخص‌های یک ازدواج موفق و موجب تداوم و قوام زندگی زناشویی است. موسوی (۲۰۱۶) نیز همسو با این یافته نشان داد بخشودگی بین‌فردی در رابطه زوجین پیش‌بینی‌کننده ثبات زناشویی در زوجین است. در مطالعه فینچام (۲۰۰۳) همسرانی که از ظرفیت جستجو و اعطای بخشودگی برخوردارند، رضایت زناشویی بیش‌تری داشته، بدین واسطه، صمیمیت و تعهد بیش‌تری هم به زندگی زناشویی خود احساس می‌کنند. رابطه زناشویی رابطه تعهدآمیز دونفره است که غیر از هویت فردی، هویت هر یک در پرتو تبادلات عاطفی و رفتاری با یکدیگر بازتعریف و ارزشیابی می‌شود. این امر در خانواده‌های ایرانی اهمیت ویژه‌ای می‌یابد که بر دیگرمحوری و فراتر رفتن از خود تأکید می‌شود. از این رو، تداوم و بقای رابطه زوجی، به انعطاف‌پذیری، بخشندگی، پذیرش و اهمیت‌دادن به خواسته‌ها و تمایلات دیگری بستگی پیدا می‌کند.

نتایج پژوهش حاضر فرضیه دوم پژوهش را تأیید کرد که انواع فضیلت‌های زناشویی سهم

معناداری در پیش‌بینی شادکامی زنان و مردان متأهل شهر تهران دارد. نتایج نشان داد که فضیلت‌های صداقت، قدردانی و حق‌شناسی، بردباری و تفکر باز و سنجیده قادرند در چهار گام رضایت زناشویی را در زنان و مردان متأهل شهر تهران پیش‌بینی کنند. این یافته به طور غیرمستقیم با یافته‌های حقیان و همکاران (۱۳۹۶)، ولدوریت-بوگان و همکاران (۲۰۱۰)، فائورز (۲۰۰۰)، مک-دونالد و همکاران (۲۰۱۸)، شلدون و همکاران (۲۰۱۴) و مالکی و همکاران (۱۳۹۵) همسوست.

قدردانی، تحسین و حق‌شناسی، به معنای آگاهی و سپاس‌گزاری از اموری که رخ می‌دهند، ارتباط نیرومندی با جنبه‌های عقلانی و عاطفی (شادکامی) رضایت از زندگی دارد. در شناخت سه نوع دوستی تعریف‌شده توسط ارسطو شامل: دوستی منفعت طلبانه^۱، لذت طلبانه^۲ و منشی^۳، دوستی منشی با به رسمیت شناختن خصوصیات یکدیگر مشخص می‌شود. در این نوع رابطه است که همسران نقاط قوت یکدیگر را بازشناخته و همدیگر را برای ویژگی‌های خوب هم می‌ستایند (فائورز، ۲۰۰۰). از این رو، تحسین و ستودن کلامی و غیرکلامی همسر برای کارهایی که انجام می‌دهد و برای چیزی که هست، با ویژگی ابراز احساسات و نشان‌دادن قدردانی با علائمی چون مراقبت از یکدیگر به عنوان عوامل اساسی ازدواج‌های رضایت‌بخش طولانی‌مدت محسوب می‌شود. ولدوریت-بوگان و همکاران (۲۰۱۰) نشان دادند فردی با فضیلت‌های دیگرمحوری، پذیرش و تحسین، با احتمال کم‌تری، به رفتارهای منفی در روابط بین‌فردی اقدام کرده، به بهبود کیفیت روابط خود با دیگران کمک می‌کند.

تفکر باز و سنجیده به معنای توانایی بررسی همه‌جانبه امور، بردباری در رسیدن به نتیجه، توانایی تغییر افکار دیگران در پرتو ارائه شواهد و مدارک متقن، توانایی تصمیم‌گیری منطقی و عدم پیش‌داوری در خصوص دیگران، موجبات خرسندی، شادکامی و احساس موفقیت را در فرد فراهم کرده، سازگاری و اعتماد به نفس او را افزایش داده و به نوبه خود رضایت از زندگی را در زوجین افزایش می‌دهد. مطالعه مالکی و همکاران (۱۳۹۵) نشان داد خرد و خردورزی رابطه مستقیمی با شادکامی و رضایت زناشویی در زوجین دارد. تظاهرات خردورزی چون تصمیم‌گیری، راه‌حل‌های کارآمد و قضاوت‌های صحیح با ایجاد نوعی

-
1. advantage
 2. pleasure
 3. character

فرااستاندارد به بازتعریف زندگی در زوجین منجر شده، توانمندی زوجین را برای کنترل محیط، اتخاذ راهبردهای حفظ رابطه با همسر، حل سازنده تعارضات زناشویی ارتقا بخشیده و موجب بهبود برآوردهای زناشویی چون رضایت، شادکامی و در کل کیفیت زناشویی می‌شود. با عنایت به محدودیت مطالعات بین‌رشته‌ای و نبودن ورود سازه‌های اخلاقی و دینی به عرصه مطالعات میدانی، توصیه می‌شود سازه‌های اخلاقیِ قوام‌بخش زندگی زناشویی که امروزه دستخوش تغییرات فرهنگی شده است، به صورت سنجه‌های قابل ارزیابی در مطالعات پژوهشی و بالینی وارد شده و در مداخلات و آموزش‌های زوجین مورد توجه قرار گیرد. این امر، ضرورت بازتعریف و احیا مفاهیم اخلاقی در روابط زوجین را آشکار می‌کند. با توجه به محدودیت‌های پژوهش حاضر از جمله نمونه‌گیری غیراحتمالی و دردسترس، انجام پژوهش بر روی زنان و مردان متأهل شهر تهران و محدودیت در تعمیم نتایج به جامعه‌های دیگر، مقطعی بودن و استفاده از روش همبستگی در پژوهش و محدودیت در تبیین علی‌نتایج، پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های بعدی با در نظر گرفتن محدودیت‌های پژوهش حاضر اجرا شود.

منابع

- اخوی ثمرین، زهرا، نوابی نژاد، شکوه، ثنایی ذاکر، باقر و اکبری، مهدی (۱۳۹۲). سبک‌های دل‌بستگی و میزان بخشودگی میان زنان متقاضی طلاق و زنان عادی. *فصلنامه مطالعات اجتماعی-روانشناختی زنان*، ۱۱(۲): ۵۵-۸۲.
- بهشتی، محمد، ابوجعفری، مهدی و فقیهی، علی‌نقی (۱۳۹۳). *آرای دانشمندان مسلمان در تعلیم و تربیت و مبانی آن*. ج ۲. چاپ اول. تهران: پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و سمت.
- حجت‌خواه، سید محسن، محمدی، مژده و ولدبیگی، پیمان (۱۳۹۵). رابطه سبک‌های دل‌بستگی، ویژگی‌های شخصیتی و بخشودگی با نگرش به روابط فرازناسویی در متأهلین شهر کرمانشاه. *فصلنامه مطالعات اجتماعی-روانشناختی زنان*، ۱۴(۴): ۲۰۹-۲۲۸.
- حقیان، النا، صادقی، منصوره السادات، پناغی، لیلی و موتابی، فرشته (۱۳۹۶). الگوی پیش‌بینی‌کننده شادکامی زناشویی در افراد متأهل. *خانواده‌پژوهی*، ۱۳(۲): ۱۹۶-۱۷۹.
- دهشیری، غلامرضا و موسوی، سیده فاطمه (۱۳۹۳). نقش تعدیل‌کننده جنس در مقایسه شادکامی و رضایت از زندگی متأهلین دارای/ بدون رضایت زناشویی. *روانشناسی*، ۳(۷): ۱۹-۳۰.
- دهشیری، غلامرضا و موسوی، سیده فاطمه (۱۳۹۵). خصوصیات روان‌سنجی نسخه فارسی مقیاس سنجش رابطه بین زوجین. *خانواده‌پژوهی*، ۱۲(۴۵): ۱۵۴-۱۴۱.
- قبادی، کاوه، دهقانی، محسن، منصور، لادن و عباسی، مریم (۱۳۹۰). تقسیم کار خانگی میان زوجین، عدالت ادراک شده از آن و رضایت زناشویی. *خانواده‌پژوهی*، ۷(۲۶): ۲۰۷-۲۲۲.
- کاظمیان‌مقدم، مهربابا زاده هنرمند، کیامنش و حسینیان، سیمین (۱۳۹۵). نقش تمایز یافتگی، معناداری زندگی و بخشودگی در پیش‌بینی رضایت زناشویی. *روانشناسی خانواده*، ۳(۲): ۷۱-۸۲.
- مالکی، فاطمه، عابدی، محمدرضا و دیاریان، محمدمسعود (۱۳۹۵). پیش‌بینی رضایت از زندگی زناشویی بر مبنای خرد و شادکامی در بین زنان شهر اصفهان. *مطالعات روان‌شناسی*

و علوم تربیتی. ۲(۱/۱): ۴۷-۵۴.

موسوی، سیده فاطمه و دهشیری، غلامرضا (۱۳۹۵). بررسی نگرش به شایستگی‌های اخلاقی زناشویی در زندگی مشترک. چکیده مقالات هفتمین کنگره آسیب‌شناسی خانواده. دانشگاه شهیدبهشتی ۲۱-۲۲ اردیبهشت.

موسوی، سیده فاطمه (۱۳۹۷). فضیلت در رابطه زناشویی: ساخت و اعتباریابی مقیاس فضیلت‌های زناشویی. طرح پژوهشی پژوهشکده زنان. منتشر نشده.

نادری، حسین، پورشهریار، حسین و شکری، امید (۱۳۹۴). میانجی‌گری سبک‌های کنترل تعارض، در رابطه فضایل و رضایت زناشویی. خانواده پژوهی. ۱۱(۴۴): ۴۳۸-۴۱۷.

نجفی، محمود، دهشیری، غلامرضا، دبیری، سولماز، شیخی، منصوره و جعفری، نصرت (۱۳۹۱). خصوصیات روان‌سنجی نسخه فارسی پرسشنامه شادکامی آکسفورد در دانشجویان. اندازه‌گیری تربیتی. ۳(۱۰): ۷۳-۵۵.

Akhavi Samarin. Z., Navabi Nejad, Sh. Sanaei Zaker, B. and Akbari, M. (2013). Attachment Styles and Forgiveness among Women Applying for Divorce and the Ordinary Women. *Women's Studies (Sociological & Psychological)*, 11(2): 55-82(Text In Persian).

Beheshti, M., Abu Ja'fari, M. and Faqih, A. (2000). Muslim scholars' opinions on education and its foundations. Volume II. Research Institute of Hawzah and University (RIHU) & SAMT publication(Text In Persian)

Caughlin, J.P. (2002). The demand/withdraw pattern of communication as a predictor of relationship adjustment over time: Unresolved issues and future directions. *Human Communication Research*, 28: 49-85.

Dehshiri, G. R. and Mousavi, S. F. (2014). Gender as a moderator in comparing happiness and life satisfaction in satisfied & non-satisfied married people. *Rooyesh*, 3(7): 19-30(Text In Persian).

Dehshiri, G. R. and Mousavi, S. F. (2016). Psychometric properties of the Persian version of the Relationship Assessment Scale among couples. *Journal of Family Research*, 12(1): 141-154(Text In Persian).

Fincham, F. D. (2003). Marital Conflict: Correlates, Structure, and Context. *Current Directions in Psychological Science*. 12(1):23-27.

Finkel, N. J. (2000). But it's not fair! Commonsense notions of unfairness. *Psychology, Public Policy, and Law*, 6: 898-952.

Fowers, B.J. (1998). Psychology and the good marriage. *American Behavioral*

Scientist, 41:516-541.

- Fowers, B.J. (2000). *Beyond the myth of marital happiness*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Frisch, M. B. (1998). Quality of life therapy and assessment in health care. *Clinical Psychology: Science and Practice*, 5: 19-40.
- Ghobadi, K., Dehghani, M., Mansour, L. and Abbasi, M. (2011). Division of household labor, perceived justice (fairness), and marital satisfaction. *Journal of Family Research*, 7(26): 207-222(Text In Persian).
- Haghiyan, E., Sadeghi, M. S., Panaghi, L. and Mootabi, F. (2017). Predictive Pattern of Marital Happiness in Married Individuals. *Journal of Family Research*, 13(2): 179-196(Text In Persian).
- Halford, W.K., Bouma, R., Kelly, A. and Young, R.M. (1999). Individual psychopathology and marital distress. *Behavior Modification*, 23: 179-216.
- Hawkins, A.J., Blanchard, V.L., Fawcett, E.B. and Jenkins, J. (2007). Is marriage and relationship education effective? Paper presented at the Society for Prevention Research Annual Conference, May 30, 2007, Washington, DC. Retrieved from http://www.acf.hhs.gov/healthymarriage/pdf/metaanalysis_07.pdf
- Hawkins, A.J., Fowers, B.J., Carroll, J.S. and Yang, C. (2007). Conceptualizing and measuring a construct of marital virtues. In S. Hofferth & L. Casper (Eds.), *Handbook of measurement issues in family research* (pp. 67-84). Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.
- Hendrick, S. S. (1988). A generic measure of relationship satisfaction. *Journal of Marriage and the Family*, 50: 93-98.
- Hills, P. and Argyle, M. (2002). The Oxford Happiness Questionnaire: A compact scale for the measurement of psychological well-being. *Personality and Individual Differences*, 33(7): 1073-1082.
- Hojatkah M., Mohammadi, M. and Valadbaygi, P. (2016). The Relationship Between Attachment Styles, Personality Traits, and Forgiveness to The Attitude Towards Extramarital Relations in The Married Couples of The City of Kermanshah. *Women's Studies (Sociological & Psychological)*, 14(4): 209-228(Text In Persian).
- Jeffries, V. (2000). Virtue and marital conflict: A theoretical formulation and research agenda. *Sociological Perspectives*, 43(2): 231-246.
- Kang, T. and Jaswal, S. (2009). Marital stability as a correlate of Parenting. *Studies of Home Communication Sciences*, 3(1): 39-42.
- Kazemian Moghaddam K., Mehrabizadeh Honarmand M., Kiamanesh A. and Hosseiniyan S. (2017). The role of differentiation, meaningfulness in life and forgiveness in predicting marital satisfaction. *Journal of Family Psychology*, 3 (2):71-82(Text In Persian).

- Kramer, D. A. (2000). Wisdom as a classical source of human strength: Conceptualization and empirical inquiry. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 19: 83–101.
- Lawrence, E., Brock, R. L., Barry, R. A., Langer, A. and Bunde, M. (2009). Assessing relationship quality: Development of an interview and implications for couple assessment and intervention. *Psychology of relationships*, 173-189.
- Maliki, F., Abedi, M. R. and Diarian, M. M. (2016). Prediction of marital satisfaction based on wisdom and happiness among women in Isfahan. *Journal of Psychology and Educational Sciences*, 2 (1/2): 54-47(Text In Persian).
- McCullough, M. E., & Snyder, C. R. (2000). Classical source of human strength: Revisiting an old home and building a new one. *Journal of Social and Clinical Psychology*, 19: 1–10.
- McDonald, J. E., Olson, J. R., Lanning, A. H., Goddard, H. W. and Marshall, J. P. (2018). Effects of Religiosity, Forgiveness, and Spousal Empathy on Marital Adjustment. *Marriage & Family Review*, 54(4): 393-416.
- Meyers, L. S., Gamst, G. and Guarino, A. J. (2006). *Applied multivariate research: Design and interpretation*. Sage.
- Mousavi, S. F. and Dehshiri, G. R. (2016). *A survey on the attitude towards moral competencies in marital life. Abstract articles of the 7th Family Pathology Congress*. Shahid Beheshti University May 21-22(Text In Persian).
- Mousavi, S. F. (2016). The Predictive Role of Interpersonal Forgiveness in protecting against Marital Instability in Married Couples. *International Journal of Psychology*, 10 (2):82-104(Text In Persian).
- Mousavi, S. F. (2018). *Marital Virtues: Construct and Validation of Marital Virtues Scale*. Research project of Women Research Center. unpublished.
- Naderi, H., Pourshahryar, H. and Shokri, O. (2016). Mediation of conflict handling styles in the relation between virtues and marital satisfaction. *Journal of Family Research*, 11(44): 417-438(Text In Persian).
- Najafi, M., Dehshiri, G. R., Dabiri, S., Sheykhi, M. and Jafari, N. (2012). Psychometric properties of Persian version of the Oxford Happiness Questionnaire among college students. *Educational Measurement*, 3(10): 55-73([Text In Persian).
- Novak, J. R., Smith, H. M., Larson, J. H. and Crane, D. R. (2018). Commitment, Forgiveness, and Relationship Self-Regulation: An Actor Partner Interdependence Model of Relationship Virtues and Relationship Effort in Couple Relationships. *Journal of marital and family therapy*, 44(2): 353-365.
- Park, N., Peterson, C. and Seligman, M. E. (2004). Strengths of character and well-being. *Journal of social and Clinical Psychology*, 23(5): 603-619.
- Peterson, C and Seligman, M. E. (2004). *Character strengths and virtues: A handbook and classification*. Oxford University Press.

- Putnam, D. (1997). Psychological courage. *Philosophy, Psychiatry and Psychology*, 4: 1-11.
- Renshaw, Keith D, McKnight, Patrick. Caska, Catherine M. and Blais, Rebecca K. (2011). The utility of the relationship assessment scale in multiple types of relationships. *Journal of Social and Personal Relationships*, 28: 435.
- Seligman, M. E., Parks, A. C. and Steen, T. (2004). A balanced psychology and a full life. *Philosophical Transactions of the Royal Society B: Biological Sciences*, 359(1449): 1379.
- Seligman, M.E.P. and Csikszentmihalyi, M. (2000). Positive psychology: An introduction. *American Psychologist*, 55: 5-14.
- Sheldon, P., Gilchrist-Petty, E. and Lessley, J. A. (2014). You did what? The relationship between forgiveness tendency, communication of forgiveness, and relationship satisfaction in married and dating couples. *Communication Reports*, 27(2): 78-90.
- Snyder, D.K. and Schenider, W.J. (2002) Affective reconstruction: A pluralistic, developmental approach. In A. Gurman & N. Jacobson (Eds.), *Clinical Handbook of Couple Therapy* (151-179). New York: Guilford Press.
- Stevens, N. J. (2005). How virtues and values affect marital intimacy. *All Theses and Dissertations*. Paper 604.
- Taylor, S. E., Klein, L. C., Lewis, B. P., Gruenewald, T. L., Gurung, R. A. R. and Updegraff, J. A. (2000). Biobehavioral responses to stress in females: Tend and befriend, not fight-or-flight. *Psychological Review*, 107: 422-429.
- Wallerstein, J. S. and Blakeslee, S. (1995). *The good marriage: How and why love lasts*. New York: Houghton Mifflin.
- Waring, E. M. (2013). *Enhancing Marital Intimacy through Facilitating Cognitive Self Disclosure*. Routledge.

داوران این شماره

اسامی داوران	نام دانشگاه
بهرام بیات	استادیار دانشگاه دفاع ملی
مه‌سیما پورشهریاری	دانشیار دانشگاه الزهراء (س)
زهره خسروی	استاد دانشگاه الزهراء (س)
شقایق زهرایی	استادیار دانشگاه الزهراء (س)
مهری شاه زیدی	دکترای جامعه‌شناسی
دکتر خدیجه سفیری	استاد دانشگاه الزهراء (س)
پروین صمدی	دانشیار دانشگاه الزهراء (س)
ام‌هانی علیزاده صحرائی	استادیار دانشگاه علامه محدث نوری
مهسا لاریجانی	استادیار دانشگاه الزهراء (س)
میثم موسایی	استاد دانشگاه تهران
محمود نجفی	استادیار دانشگاه سمنان
محمدی یزدانی نسب	استادیار دانشگاه الزهراء (س)

The role of marital virtue components in predicting happiness and marital satisfaction of married men and women in Tehran City

Seyyedeh Fatemeh Mousavi *

Associate Professor of psychology, Department of Psychology,
Research Institute of Women, Alzahra University

Abstract

The aim of the present study was to examine the role that marital virtues play in predicting marital happiness and satisfaction among married men and women in Tehran. Data collection and analysis were done using descriptive correlational methodology. Accordingly, 154 women and 144 men were selected by convenient sampling from southern, northern, central, eastern and western districts of the city. The participants filled out the Marital Virtues Scale devised by the author, and the short form of Happiness Assessment and Relationship Assessment scales by Hendrick. The collected data were analyzed using correlational and stepwise regression methodologies. The findings indicate that there are positive and meaningful correlations between sub-categories of marital virtues and marital happiness and satisfaction among married men and women. The findings also indicate that the virtues of fairness and honesty can best predict marital satisfaction and the virtues of honesty and appreciation can best predict happiness in married men and women. Possessing positive character traits and acquiring moral virtues are significant indicators for couples' happiness and satisfaction.

Keywords

marital virtues, happiness, marital satisfaction

*. Corresponding author: f.mousavi@alzahra.ac.ir

Submit Date: 2018-4-13

Accept Date: 2018-12-16

DOI: 10.22051/jwsp.2019.8074.1706